

Nr 329.

Av herr Kollberg m. fl., om utökning av antalet tjänster inom kommerskollegii monopolutredningsbyrå.

Enligt beslut av riksdagen år 1946 inrättades inom kommerskollegium en särskild byrå, benämnd monopolutredningsbyrån, med uppgift att registrera förekommande konkurrensbegränsande överenskommelser inom näringslivet, att utföra specialundersökningar samt att verkställa analyser av pris- och marknadsförhållanden.

Vid årsskiftet 1950/51 hade byrån i sitt kartellregister intagit 510 avtal. Av dessa hade vid samma tid 157 eller 30,8 % anmälts såsom upphävda. Vid årsskiftet 1951/52 hade 621 avtal registrerats, av vilka 225 eller 36,6 % blivit upphävda. Byråns registreringsverksamhet måste antagas ha föranlett upphävandet av flertalet av de sålunda hävda kartellavtalen. Byråns verksamhet i detta avseende måste sägas ha motsvarat de förväntningar, som ställts på densamma.

Vad åter angår specialundersökningar har byråns verksamhet varit av relativt begränsad omfattning. Byrån har hitintills framlagt tre fullt avslutade utredningar och ytterligare en utredning torde vara i det närmaste fullbordad. Anledningen till att dessa specialutredningar icke kunnat bedrivas i samma omfattning som registreringsverksamheten är den att byrån icke kommit i åtnjutande av tillräckliga personalanslag.

Vad slutligen beträffar byråns tilltänkta uppgift att verkställa analys av pris- och marknadsförhållanden har denna uppgift över huvud taget icke kunnat fullföljas, då personalanslag härför icke beviljats.

Förslag om ökade anslag för personal åt monopolutredningsbyrån väcktes genom motioner till 1951 års riksdag. Statsutskottet avstyrkte motionerna med hänvisning till att kommerskollegium i sina petita till riksdagen icke framställt något dylikt anslagsyrkande samt under åberopande av att med ett ställningstagande borde anstå i avvaktan på nyetableringssakkunnigas betänkande. Dessa båda skäl ha nu bortfallit.

I sina petita för 1952 har kommerskollegium begärt ökade personalanslag för att bereda monopolutredningsbyrån tillfälle att utan dröjsmål upptaga en allmän analysverksamhet med syfte att klarlägga de strukturella förändringarna inom vårt näringsliv och konkurrensbegränsningarnas roll i detta avseende.

De nyetableringssakkunniga ha, såsom kommerskollegium i sin motivering till anslagsäskandena framhållit, framlagt sitt förslag, vari de utan reservation föreslagit avsevärd utbyggnad av monopolutredningsbyrån.

Chefen för handelsdepartementet har i statsverkspropositionen uttryckt den meningen att frågan om utökning av byrån borde få anstå i avvaktan på behandlingen av nyetableringssakkunnigas betänkande. Vi kunna för vår del icke finna denna motivering för ett uppskov med frågan godtagbar. Det är uppenbart att ett organ av monopolutredningsbyråns karaktär måste finnas och att det icke kommer att vara tillräckligt med en så snäv organisation som den nuvarande.

Enligt vår uppfattning bereder det för övrigt avsevärda svårigheter att riktigt bedöma frågan om inriktningen av ytterligare åtgärder mot skadlig konkurrensbegränsning utan tillgång till ett mera bearbetat material än monopolutredningsbyrån för närvarande kan tillhandahålla. Även ur denna synpunkt är det angeläget att byrån omedelbart förstärkes.

Att vi finna oss böra med föregripande av den slutliga behandlingen av nyetableringssakkunnigas förslag påkalla denna förstärkning av monopolutredningbyrån sammanhänger med vår allmänna uppfattning att effektiva åtgärder böra vidtagas mot skadlig konkurrensbegränsning. Vi anse att behovet av sådana åtgärder är så trängande, att ingen tid bör försittas. Erfarenheten visar, att monopolutredningsbyråns verksamhet, sådan den redan bedrivits, är ägnad att medföra goda resultat när det gäller återställande av den fria konkurrensen. Önskemålet att hela problemkomplexet skall behandlas i ett sammanhang bör icke skymma blicken för att mycket står att vinna redan genom att denna verksamhet utökas på sådant sätt som avsågs då riksdagen år 1946 beslöt inrätta ifrågavarande utredningsorgan.

Med stöd av vad nu anförts hemställa vi,

att riksdagen måtte besluta utöka antalet tjänster inom kommerskollegii monopolutredningsbyrå med en 1:e aktuarie och två amanuenser för inrättande av en ny avdelning för analys av pris- och marknadsförhållanden i enlighet med det kommerskollegii förslag, som återgivits i årets statsverksproposition, 10:e huvudtiteln, samt bevilja härför erforderliga medel.

Stockholm den 26 januari 1952.

Gust. Kollberg.

Sven Gustafson
i Göteborg.

Yngve Larsson.